

Συνεδρίαση 231/13.10.2006

Θέμα : 4 Συμπλήρωση της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, σχετικά με το πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ, αφού έλαβε υπόψη:

- α) το άρθρο 55Α του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως ισχύει,
- β) τις διατάξεις του Ν. 2076/1992 «ανάληψη και άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλες συναφείς διατάξεις», όπως ισχύει,
- γ) τις διατάξεις του Ν. 2331/1995, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3424/2005 για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη σχετική Εγκύκλιο Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος 16/2.8.2004,
- δ) την ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006, «Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων»,
- ε) τη σκοπιμότητα περαιτέρω εξειδίκευσης του πιο πάνω πλαισίου, όσον αφορά την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Σ Ε τα εξής:

1. Συμπληρώνεται η ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006 με το συνημμένο στην παρούσα απόφαση Παράρτημα με αύξοντα αριθμό 4, το οποίο εξειδικεύει τις βασικές αρχές και τα κριτήρια αξιολόγησης της οργανωτικής δομής του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Το συνημμένο Παράρτημα 4 αποτελεί εφεξής αναπόσπαστο τμήμα της ως άνω Πράξης Διοικητή.

2. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης καταργείται η Εγκύκλιος Διοίκησης της Τράπεζας της Ελλάδος 16/2.8.2004.

Κατά τα λοιπά οι διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006 παραμένουν αμετάβλητες.

Από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α').

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ακριβές αντίγραφο,
Αθήνα,

Ο Γραμματέας

Σ. Παπαδόπουλος

Παράρτημα 4

Πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (στο εξής ξέπλυμα χρήματος) και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί την *Αρμόδια Αρχή* (άρθρο 1, στοιχείο στ' του νόμου 2331/1995, όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 3424/2005) για την εφαρμογή των διατάξεων του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου από τα πιστωτικά ιδρύματα (Π.Ι.) και τους εποπτευόμενους από αυτή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς {(Χ.Ο.) (στο εξής: Εποπτευόμενα Ιδρύματα - Ε.Ι., πίνακας Ι)}.

Οι διατάξεις του παρόντος που αναφέρονται σε πιστωτικά ιδρύματα:

- εφαρμόζονται και στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και
- αποτελούν κριτήρια για την αξιολόγηση των Ε.Ι. από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος δύναται, κατ' εφαρμογή της εξουσιοδότησης του κεφαλαίου VII της ΠΔΤΕ 2577/2006, να προσαρμόσει την έκταση ορισμένων υποχρεώσεων σε κατηγορίες Χ.Ο. με βάση την αρχή της αναλογικότητας.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Τα Ε.Ι. οφείλουν:

- α) να απαιτούν την απόδειξη της ταυτότητας του συναλλασσομένου,
- β) να εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή κάθε συναλλαγή, η οποία από τη φύση της ή από στοιχεία που αφορούν το πρόσωπο ή την ιδιότητα του συναλλασσομένου μπορεί να συνδεθεί με ξέπλυμα χρήματος ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,
- γ) να θεσπίζουν διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας ώστε να προλαμβάνουν και να εμποδίζουν τη διενέργεια συναλλαγών που συνδέονται με τα ανωτέρω εγκλήματα,
- δ) να συνεκτιμούν το συνολικό χαρτοφυλάκιο το οποίο ενδεχομένως διατηρεί σε αυτά ο συναλλασσόμενος, σε επίπεδο Ομίλου, όπως αυτός ορίζεται σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κατά το άρθρο 4 παρ. 10 του Ν. 2331/1995, όπως ισχύει, για την εξακρίβωση της συνάφειας και συμβατότητας της συναλλαγής με το χαρτοφυλάκιο αυτό,
- ε) να μεριμνούν ώστε οι ανωτέρω υποχρεώσεις να εφαρμόζονται στα υποκαταστήματα και τις θυγατρικές τους στην αλλοδαπή, κατά τους όρους και προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου 4, παράγραφος 9 του νόμου 2331/1995, όπως ισχύει και των διατάξεων περί επάρκειας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου σε επίπεδο ομίλου του κεφαλαίου ΙΙΙ της ΠΔΤΕ 2577/2006,
- στ) να λαμβάνουν κάθε άλλο πρόσφορο μέτρο συμπεριλαμβανομένης της μη κατάρτισης της συναλλαγής ή της διακοπής της συναλλακτικής σχέσης με τον πελάτη, εφόσον δεν έχουν ικανοποιηθεί οι όροι της πιστοποίησης και επαλήθευσης της ταυτότητάς του σύμφωνα με τη νομοθεσία για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή η συναλλακτική του συμπεριφορά δεν είναι σύμφωνη με την πολιτική και τις διαδικασίες που εφαρμόζει η τράπεζα για την αντιμετώπιση των σχετικών κινδύνων.

2. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των ως άνω διατάξεων τα Ε.Ι. οφείλουν να τηρούν τις διατάξεις, που προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΙ, παράγραφος 14.1 - 14.3 της ΠΔΤΕ 2577/2006 και αφορούν:

- τις κατάλληλες και συνεπείς με τους επιχειρηματικούς στόχους πολιτικές

- τις διαδικασίες εντοπισμού ύποπτων συναλλαγών
 - τα μέτρα προληπτικού χαρακτήρα, ανάλογα με αυτά που εφαρμόζονται για τους λοιπούς κινδύνους και ιδίως την ταξινόμηση των συναλλαγών, των πελατών ή και των δύο, κατά βαθμίδα κινδύνου
 - την κατανόηση από τα στελέχη, των κινδύνων, της πολιτικής και των διαδικασιών
 - την εφαρμογή κριτηρίων αποδοχής της συμβατικής σχέσης με τους πελάτες και την παρακολούθησή της και
 - την περιοδική αξιολόγηση των ακολουθούμενων μεθοδολογιών και την προσαρμογή της εκπαίδευσης στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.
3. Η εξειδίκευση των μέτρων πολιτικής και των διαδικασιών για την τήρηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από τις ως άνω διατάξεις είναι ευθύνη των Ε.Ι. Για την ενιαία κατά το δυνατόν εφαρμογή τους παρατίθενται κατωτέρω οι ελάχιστες διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται από τα Ε.Ι. για την επαρκή εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ

Η συλλογή και η κατοχή επαρκών πληροφοριών για ένα πελάτη, η χρήση τους για την εξακρίβωση της ταυτότητάς του, καθώς και η αξιολόγηση της συνολικής του εικόνας (profile) αποτελεί τη βάση όλων των διαδικασιών πρόληψης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και το πιο αποτελεσματικό μέσο για την προστασία από αρνητικές επιπτώσεις στη φερεγγυότητα και τη φήμη των Ε.Ι.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω αρχών τα Ε.Ι. πρέπει να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν πολιτική και διαδικασίες αποδοχής νέων πελατών, πλήρως εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του Νόμου και της ΠΔΤΕ 2577/2006, επιδεικνύοντας τη δέουσα επιμέλεια. Ως δέουσα επιμέλεια νοείται η λήψη των προβλεπόμενων στο παρόν μέτρων για τη γνώση των υφιστάμενων και νέων πελατών του Ε.Ι. με βάση επαρκείς διαδικασίες και η συνεχής παρακολούθηση της συναλλακτικής τους δραστηριότητας. Για πελάτες και συναλλαγές υψηλού κινδύνου (κεφάλαιο 2) πρέπει να ακολουθούνται πολιτική και διαδικασίες αυξημένης δέουσας επιμέλειας.

Ειδικότερα:

- 1.1.** Δεν επιτρέπεται στα Ε.Ι. να ανοίγουν και να τηρούν **μυστικούς, ανώνυμους** και αριθμημένους **λογαριασμούς**, ή λογαριασμούς με εικονικά ονόματα, ή λογαριασμούς που δεν εμφανίζονται με το πλήρες όνομα του δικαιούχου του λογαριασμού σύμφωνα με τα έγγραφα πιστοποίησης της ταυτότητας.
- 1.2.** Τα Ε.Ι. υποχρεούνται να απαιτούν την απόδειξη της ταυτότητας των συναλλασσομένων και να επιδεικνύουν την δέουσα επιμέλεια:
 - κατά τη σύναψη κάθε είδους συμβάσεων και
 - κατά την εκτέλεση οποιασδήποτε συναλλαγής, το ποσό της οποίας είναι ισότιμο των 15.000 ευρώ τουλάχιστον, είτε διενεργείται με μια πράξη, είτε με περισσότερες που γίνονται την ίδια μέρα ή ανάγονται στην ίδια έννομη σχέση. Πρέπει όμως, τα Ε.Ι. να είναι σε θέση να εντοπίζουν αν μια συναλλαγή έχει εκτελεστεί σε πολλαπλές πράξεις. ([έχει αντικατασταθεί, βλ. απόφ. ΕΤΠΘ 257/4/22.2.2008, παρ.1](#))
- 1.3.** Τα Ε.Ι. οφείλουν να ζητούν από τον πελάτη εκείνα τα έγγραφα που είναι δύσκολο να παραποιηθούν ή να αποκτηθούν με παράνομο τρόπο, ανεξάρτητα από τον τύπο του τραπεζικού λογαριασμού ή των υπηρεσιών που παρέχονται. Με την επιφύλαξη των ειδικών πληροφοριών για τις κατηγορίες αυξημένου κινδύνου (κεφάλαιο 2), τα στοιχεία που απαιτούνται κατ' ελάχιστον για την πιστοποίηση της ταυτότητας των πελατών και τα έγγραφα που ενδεικτικώς πιστοποιούν τα στοιχεία αυτά είναι τα εξής: ([βλ. προσθήκη απόφ. ΕΤΠΘ 242/6/4.5.2007, παρ. 1](#))

Φυσικά Πρόσωπα	
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ
• Ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο, • Αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου • Εκδούσα αρχή • Υπόδειγμα υπογραφής πελάτη	• Δελτίο Αστυνομικής Ταυτότητας • Διαβατήριο σε ισχύ • Ταυτότητα υπηρετούντων στα Σώματα Ασφαλείας και στις Ένοπλες Δυνάμεις
Παρούσα Διεύθυνση κατοικίας	• Πρόσφατος λογαριασμός Οργανισμού

	Κοινής Ωφελείας • Μισθωτήριο Συμβόλαιο που έχει κατατεθεί σε Οικονομική Εφορία • Εκκαθαριστικό Σημείωμα Οικονομικής Εφορίας • Ισχύουσα άδεια διαμονής ή παραμονής
Ασκούμενο Επάγγελμα και Παρούσα Επαγγελματική διεύθυνση	• Βεβαίωση του εργοδότη • Εκκαθαριστικό Σημείωμα Οικονομικής Εφορίας • Αντίγραφο τελευταίας μισθοδοσίας • Δήλωση έναρξης επιτηδεύματος • Επαγγελματική ταυτότητα • Παραστατικό Ασφαλιστικού Φορέα
Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ)	• Εκκαθαριστικό Σημείωμα Οικονομικής Εφορίας

Αναφορικά με την πιστοποίηση της ταυτότητας των νομικών προσώπων, η πληρότητα των απαιτούμενων νομιμοποιητικών εγγράφων μπορεί να βεβαιώνεται από τα νομικά τμήματα των Ε.Ι. Τα εν λόγω νομιμοποιητικά έγγραφα αφορούν κατ'ελάχιστον τα εξής:

A/A	Νομικά Πρόσωπα
1.	Ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης: υποβολή του Φύλλου Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.) του Τεύχους Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης όπου έχει δημοσιευθεί περίληψη του καταστατικού της Α.Ε. και της Ε.Π.Ε., το οποίο περιέχει εκτός των άλλων: • την επωνυμία, την έδρα, τον σκοπό, τον αριθμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου και τα ονόματα των διαχειριστών της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), • τον τρόπο εκπροσώπησης της εταιρείας, • τον αριθμό και χρονολογία της απόφασης της αρχής που ενέκρινε τη σύσταση της ανώνυμης εταιρείας ή τον αριθμό της πράξης καταχώρισης του άρθρου 8, παράγρ. 1 του Ν. 3190/1955 «περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης», • τα Φ.Ε.Κ. με τις τυχόν τροποποιήσεις του καταστατικού που αφορούν τα παραπάνω, • τα στοιχεία ταυτότητας των νομίμων εκπροσώπων και όλων των ατόμων που είναι εξουσιοδοτημένα να χειρίζονται το λογαριασμό της εταιρείας.
2.	Προσωπικές εταιρείες: • υποβολή επικυρωμένου αντιγράφου του αρχικού εταιρικού συμφώνου που έχει κατατεθεί στο πρωτοδικείο καθώς και τυχόν τροποποιήσεών του, • υποβολή των στοιχείων ταυτότητας των νομίμων εκπροσώπων και όλων των προσώπων που είναι εξουσιοδοτημένα να χειρίζονται το λογαριασμό της εταιρείας.
3.	Λοιπά Νομικά Πρόσωπα: • υποβολή των προβλεπόμενων νομιμοποιητικών εγγράφων επικυρωμένων από Δημόσια Αρχή, • υποβολή των στοιχείων ταυτότητας των νομίμων εκπροσώπων και όλων των προσώπων που είναι εξουσιοδοτημένα να χειρίζονται το λογαριασμό της εταιρείας

1.4. Όσον αφορά την πιστοποίηση της ταυτότητας των συναλλασσομένων με εταιρείες διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων και με ανταλλακτήρια συναλλάγματος ισχύουν, αντίστοιχα, οι διατάξεις της ΠΔΤΕ 2536/2004 και ΠΔΤΕ 2541/2004.

1.5. Τα Ε.Ι. ζητούν από τον συμβαλλόμενο ή συναλλασσόμενο, εφόσον αυτός ενεργεί για **λογαριασμό τρίτου φυσικού προσώπου**, εκτός από την απόδειξη της δικής του ταυτότητας κατά τα παραπάνω οριζόμενα, να

αποδείξει και τα στοιχεία του τρίτου προσώπου, για λογαριασμό του οποίου ενεργεί, είτε με βάση την παρ. 1.3., είτε με την προσκόμιση επικυρωμένου από δημόσια αρχή πληρεξούσιου εγγράφου. Εάν αυτό δεν καταστεί δυνατό η συναλλαγή δεν πραγματοποιείται.

- 1.5.1.** Τα Ε.Ι. λαμβάνουν, σε κάθε περίπτωση, τα ευλόγως απαιτούμενα μέτρα προκειμένου να συλλέξουν πληροφορίες για την πραγματική ταυτότητα των προσώπων για λογαριασμό των οποίων ενεργούν οι συμβαλλόμενοι ή συναλλασσόμενοι, ακόμη και στην περίπτωση που αυτοί δεν έχουν προβεί στην πιο πάνω δήλωση (ότι ενεργούν για λογαριασμό τρίτου), αλλά υπάρχει βάσιμη αμφιβολία για το αν ενεργούν για δικό τους λογαριασμό ή βεβαιότητα ότι ενεργούν για λογαριασμό τρίτου.
- 1.6.** Στις περιπτώσεις **κοινών λογαριασμών** πρέπει να πιστοποιείται, σύμφωνα με τις διαδικασίες που παρατίθενται ανωτέρω, η ταυτότητα του κάθε συνδικαιούχου πριν πραγματοποιήσει συναλλαγή μέσω του λογαριασμού. Αντίστοιχα, σε περίπτωση ανοίγματος λογαριασμού υπέρ τρίτου (κατάθεση υπέρ τρίτου) η ταυτότητα του τρίτου πιστοποιείται πριν από την πραγματοποίηση συναλλαγής μέσω του λογαριασμού.
- 1.7.** Τα Ε.Ι. πρέπει να αντιμετωπίζουν με προσοχή και επιφύλαξη αιτήσεις για φύλαξη δεμάτων και ενσφράγιστων φακέλων και **ενοικίαση τραπεζικών θυρίδων**. Όταν τέτοιες υπηρεσίες ζητούνται από πρόσωπα που δεν τηρούν λογαριασμό με το ενδιαφερόμενο Ε.Ι., πρέπει να ακολουθούνται οι προβλεπόμενες ανωτέρω διαδικασίες πιστοποίησης της ταυτότητας.
- 1.8.** **Διαρκής Παρακολούθηση λογαριασμών και συναλλαγών**
Τα Ε.Ι. διασφαλίζουν ότι τα στοιχεία ταυτότητας των πελατών τους ενημερώνονται πλήρως καθ' όλη τη διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσης. Συναφώς, τα Ε.Ι. πρέπει να εξετάζουν σε τακτική βάση ή όταν δημιουργούνται αμφιβολίες για την εγκυρότητά τους, τα στοιχεία που έχουν στην κατοχή τους, ειδικότερα αυτά που αφορούν πελάτες υψηλού κινδύνου (κεφ. 2). Σε περίπτωση που προκύψουν δυσκολίες σε ότι αφορά την ενημέρωση των στοιχείων πρέπει να εξετάζεται η διακοπή της επιχειρηματικής σχέσης ή/και η αναφορά στην Εθνική Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες (στο εξής Εθνική Αρχή).
Όταν δημιουργηθεί σταθερή και διαρκής επιχειρηματική σχέση, οι συναλλαγές που εκτελούνται πρέπει να συγκρίνονται και να αξιολογούνται για τη διαπίστωση τυχών αποκλίσεων σε σχέση με τα χαρακτηριστικά του πελάτη και τις αναμενόμενες συναλλαγές του. Οποιοσδήποτε συναλλαγές δεν μπορούν να εξηγηθούν από τις υπάρχουσες πληροφορίες για τον πελάτη θα πρέπει να τυγχάνουν περαιτέρω εξέτασης για να αποφασισθεί κατά πόσον εγείρονται υποψίες για ξέπλυμα χρήματος ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ (RISK-BASED APPROACH)

2.1. Σύμφωνα με το κεφ. 14, παρ. 14.1. – 14.3. της ΠΔΤΕ 2577/2006 πρέπει να υφίστανται πολιτική και διαδικασίες αντίστοιχες με τον κίνδυνο κάθε πελάτη ή/και συναλλαγής. Η πολιτική αυτή εκφράζεται με τη διαβάθμιση των πελατών σε τρεις τουλάχιστον κατηγορίες κινδύνου:

- χαμηλού,
- κανονικού,
- υψηλού

και βασίζεται σε κριτήρια τα οποία αντανακλούν τις πιθανές αιτίες κινδύνων. Η διαβάθμιση συνοδεύεται με αντίστοιχα μέτρα επιμέλειας, περιοδικής παρακολούθησης και ελέγχων που διαφοροποιούνται κατά κατηγορία πελατών ή/και συναλλαγών, ώστε να είναι σε θέση το Ε.Ι. να αποφασίσει εάν θα συνεχίσει ή θα διακόψει την επιχειρηματική σχέση.

2.2. Ενδεικτικές παράμετροι ενός συστήματος αξιολόγησης και διαβάθμισης του κινδύνου είναι: ο τελικός ιδιοκτήτης ή δικαιούχος, το είδος των μετοχών, η κατηγορία του πελάτη, η αιτία της συναλλαγής, η χώρα προέλευσης και προορισμού των κεφαλαίων, οι αποκλίσεις από το προβλεπόμενο ύψος συναλλαγών, η φύση των επιχειρηματικών συναλλαγών, καθώς και η πηγή των κεφαλαίων.

2.3. Τα Ε.Ι. οφείλουν να υιοθετήσουν, **μέχρι την 31^η Μαΐου 2007, επαρκή πληροφοριακά συστήματα** και αποτελεσματικές διαδικασίες για τη διαρκή παρακολούθηση λογαριασμών και συναλλαγών, προκειμένου να ανιχνεύονται, να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται συναλλαγές και πελάτες υψηλού κινδύνου.

Ενδεικτικά **μέτρα** εφαρμογής ενός συστήματος αντιμετώπισης του κινδύνου είναι:

- Αξιολόγηση του κινδύνου του συγκεκριμένου Ε.Ι. όπως δομή των συναλλαγών, επανεξέταση της βασικής πελατείας, περιοχές συναλλαγών, διαδικασίες, προϊόντα, δίκτυα διανομής και οργάνωσης.
- Καταγραφή και ταυτοποίηση των ειδικών κινδύνων κατά πελάτη, προϊόν και συναλλαγή, σύμφωνα με τη γνώση και την εμπειρία που αποκτώνται από τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται στον τραπεζικό τομέα. Η απαιτούμενη γνώση και εμπειρία αποκτώνται και ανανεώνονται λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, υπόψη τη διεθνή τυπολογία των ύποπτων περιστατικών (συμπεριλαμβανομένης της σχετικής τυπολογίας που κατ' ελάχιστον απαιτεί και περιοδικά γνωστοποιεί η Τράπεζα της Ελλάδος - ΔΕΠΣ), την αξιολόγηση δημοσιευμάτων του Τύπου, την ανάλυση ύποπτων περιστατικών που έχουν περιέλθει σε γνώση του Ε.Ι. και την ανταλλαγή εμπειριών με τα αρμόδια στελέχη για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- Ανάπτυξη, μέσω ηλεκτρονικής επεξεργασίας των στοιχείων, επαρκών παραμέτρων που βασίζονται στο αποτέλεσμα της ανάλυσης του κινδύνου του Ε.Ι.
- Αναθεώρηση και περαιτέρω ανάπτυξη των προληπτικών μέτρων, λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματος της ανάλυσης του κινδύνου.

Η ανάλυση του κινδύνου γίνεται εγγράφως με κατανοητό τρόπο. Οι διαδικασίες προσδιορίζουν το βαθμό δέουσας επιμέλειας, με αντιστοίχιση προς το βαθμό κινδύνου.

2.4. Κατωτέρω καταγράφονται οι κατ' ελάχιστον κατηγορίες υψηλού κινδύνου (ανά πελάτη, συναλλαγή, χώρα ή γεωγραφική περιοχή) για τις οποίες τα Ε.Ι. υποχρεούνται να επιδεικνύουν αυξημένη δέουσα επιμέλεια ως προς την διαβάθμιση των πελατών σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στην παράγραφο 2.1 του παρόντος, επαναξιολογώντας τουλάχιστον ετησίως τους πελάτες και τη συναλλακτική σχέση. Οι λογαριασμοί υψηλού κινδύνου ελέγχονται, ανάλογα με τον κίνδυνο που ενσωματώνουν, με σκοπό τη λήψη απόφασης ως προς τη

συνέχιση της λειτουργίας τους. Ο υπάλληλος ο οποίος έχει την ευθύνη παρακολούθησης του λογαριασμού συντάσσει σύντομη έκθεση στην οποία αναφέρονται τα αποτελέσματα της ανασκόπησης και την αποστέλλει στο αρμόδιο στέλεχος για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι εκθέσεις τυγχάνουν επεξεργασίας από το αρμόδιο στέλεχος για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, το οποίο υποβάλλει έκθεση στη Διοίκηση του Ε.Ι. για έγκριση (Κεφ. IV Α3, ΠΔΤΕ 2577/2006).

2.4.1. Λογαριασμοί πελατών μη κατοίκων

Για πελάτες που ο συνήθης τόπος διαμονής τους είναι εκτός Ελλάδος, ζητούνται οι ίδιες πληροφορίες και εφαρμόζονται οι ίδιες διαδικασίες που ισχύουν για την εξακρίβωση της ταυτότητας πελατών που διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα.

Για εκείνους τους πελάτες που διαμένουν εκτός Ελλάδος και έρχονται σε άμεση και προσωπική επαφή με το Ε.Ι., πρέπει να ζητούνται διαβατήρια και αν υπάρχουν, δελτία ταυτότητας που έχουν εκδοθεί από την χώρα προέλευσής τους και να τίθενται στη διάθεση των ελεγκτών της Τράπεζας της Ελλάδος τα σχετικά στοιχεία. Περαιτέρω, όπου εγείρεται οποιαδήποτε αμφιβολία για την ταυτότητα ενός προσώπου (σε σχέση με στοιχεία του διαβατηρίου, δελτίου ταυτότητας ή διεύθυνσης) να επιδιώκεται η εξακρίβωση από την Πρεσβεία ή το Προξενείο της χώρας έκδοσής τους στην Ελλάδα, ή από επαγγελματία, που υπόκειται σε υποχρέωση αναφοράς σύμφωνα με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία, ή από αξιόπιστα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που βρίσκονται στη χώρα προέλευσης του πελάτη, ή μέσω του διαδικτύου κλπ.

Πληροφορίες αναφορικά με τη διαμονή και την υπηκοότητα του πελάτη είναι επίσης χρήσιμες για να διαπιστωθεί κατά πόσον ο πελάτης προέρχεται από χώρα που έχει χαρακτηριστεί από τη FATF (Financial Action Task Force) ως μη συνεργάσιμη. Οι πιο πάνω πληροφορίες είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένες, πέραν του σκοπού πρόληψης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και με την παρεμπόδιση της παραβίασης των οικονομικών κυρώσεων που επιβάλλονται εναντίον διαφόρων χωρών ή προσώπων από τα Ηνωμένα Έθνη ή την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το σκοπό αυτό πρέπει πάντοτε να καταγράφονται ο αριθμός, η ημερομηνία και η χώρα έκδοσης του διαβατηρίου του πελάτη.

2.4.2. Λογαριασμοί πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων τρίτων χωρών

Η σύναψη επαγγελματικής σχέσης με φυσικά πρόσωπα που ορίζονται ως «πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα» είναι δυνατόν να εκθέσει το Ε.Ι. σε κίνδυνο. Για τα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα που διαμένουν σε τρίτη χώρα ακολουθούνται διαδικασίες αυξημένης δέουσας επιμέλειας. Ειδικότερα, ο κίνδυνος αυτός υπάρχει όταν ο υποψήφιος πελάτης που ζητά το άνοιγμα λογαριασμού προέρχεται από χώρα η οποία είναι ευρέως γνωστή ότι αντιμετωπίζει εκτεταμένα προβλήματα διαφθοράς στη δημόσια ζωή της και της οποίας οι νόμοι και κανονισμοί κατά του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας δεν συνάδουν με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα. Για την αντιμετώπιση ενδεχομένων κινδύνων τα Ε.Ι. πρέπει να προβαίνουν σε αξιολόγηση των χωρών από τις οποίες προέρχονται οι πελάτες τους, έτσι ώστε να εντοπίζουν εκείνες οι οποίες θεωρούνται πιο ευπαθείς σε συμπτώματα διαφθοράς.

1. Ως πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα, νοούνται τα φυσικά πρόσωπα στα οποία έχει ή είχε ανατεθεί δημόσιο λειτουργήμα και οι άμεσοι στενοί συγγενείς τους ή τα πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες τους και ειδικότερα:

(α) οι αρχηγοί κρατών, οι αρχηγοί κυβερνήσεων, οι υπουργοί και οι υφυπουργοί·

(β) τα μέλη κοινοβουλίων·

(γ) τα μέλη ανώτατων δικαστηρίων, συνταγματικών δικαστηρίων και άλλων υψηλού επιπέδου δικαιοδοτικών οργάνων των οποίων οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε περαιτέρω ένδικα μέσα, πλην εξαιρετικών περιστάσεων·

(δ) τα μέλη ελεγκτικών συνεδρίων και διοικητικών συμβουλίων κεντρικών τραπεζών·

(ε) οι πρεσβευτές, οι ακόλουθοι και οι υψηλόβαθμοι αξιωματικοί ενόπλων δυνάμεων·

(στ) μέλη διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων κρατικών επιχειρήσεων·

Καμία από τις αναφερόμενες κατηγορίες στα σημεία (α) έως (στ) δεν αφορά πρόσωπα κατέχοντα ενδιάμεσες ή χαμηλές θέσεις της υπαλληλικής ιεραρχίας.

2. Στους άμεσους στενούς συγγενείς των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνονται:

(α) ο(η) σύζυγος·

(β) κάθε σύντροφος που θεωρείται από την εθνική νομοθεσία ως ισοδύναμος(η) με τον (την) σύζυγο·

(γ) τα παιδιά και οι σύζυγοι ή σύντροφοί τους·

(δ) οι γονείς·

3. Στα πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες περιλαμβάνονται:

(α) οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο για το οποίο είναι γνωστό ότι είναι, από κοινού με πρόσωπο αναφερόμενο στην παράγραφο 1, πραγματικός δικαιούχος νομικής οντότητας, ή είναι γνωστό ότι συνδέεται με το πρόσωπο αυτό με οποιαδήποτε άλλη στενή επιχειρηματική σχέση, ·

(β) οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο είναι μόνος πραγματικός δικαιούχος νομικής οντότητας ή έχει προβεί σε νομικές διευθετήσεις προς όφελος de facto του προσώπου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

4. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, των ενισχυμένων μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, όταν ένα πρόσωπο παύσει να κατέχει σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα κατά την έννοια της παραγράφου 1 για περίοδο τουλάχιστον ενός έτους, τα Ε.Ι. δεν υποχρεούνται να θεωρούν ένα τέτοιο πρόσωπο ως πολιτικά εκτεθειμένο.

2.4.3. Λογαριασμοί εταιρειών με ανώνυμες μετοχές

Τα Ε.Ι. ανοίγουν λογαριασμό σε εταιρείες με ανώνυμες μετοχές, οι οποίες δεν τηρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2.5 εφαρμόζοντας ενδεικτικώς τις πιο κάτω διαδικασίες:

- Διαπιστώνουν την πραγματική ταυτότητα και την οικονομική κατάσταση των κύριων και πραγματικών δικαιούχων της εταιρείας πριν το άνοιγμα του λογαριασμού, με τη βοήθεια αξιόπιστων και ανεξάρτητων πηγών ή/και με επίσκεψη στα γραφεία της εταιρείας.
- Συγκρίνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, την αναμενόμενη με την πραγματική κίνηση του λογαριασμού. Σημαντικές αποκλίσεις διερευνώνται και τα πορίσματα καταχωρούνται στο σχετικό φάκελο του πελάτη.
- Εάν υπάρξει αλλαγή στους πραγματικούς δικαιούχους, εξετάζουν κατά πόσον ενδείκνυται η συνέχιση της λειτουργίας του λογαριασμού.

2.4.4. Λογαριασμοί υπεράκτιων εταιριών και εταιριών ειδικού σκοπού

Στις περιπτώσεις που ο τρίτος είναι εταιρεία, η οποία δεν έχει εμπορική ή παραγωγική δραστηριότητα στον τόπο εγκατάστασής της (όπως η **υπεράκτια (off-**

shore) εταιρεία, η εταιρεία ειδικού σκοπού (special purpose vehicle) κλπ} πρέπει να επιδεικνύεται αυξημένη δέουσα επιμέλεια.

Για τον καθορισμό των χωρών στις οποίες λειτουργούν εξωχώριες εταιρείες λαμβάνεται υπόψη η απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών 1108437/2565/ΔΟΣ (ΦΕΚ Β. 1590/16-11-2005).

Στην περίπτωση που ο πελάτης που ζητεί άνοιγμα λογαριασμού είναι εταιρεία της οποίας ο πραγματικός δικαιούχος είναι άλλη εταιρεία στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, τότε τα Ε.Ι. οφείλουν, προτού ανοίξουν το λογαριασμό, να διαπιστώνουν την ταυτότητα των φυσικών προσώπων που είναι οι πραγματικοί δικαιούχοι ή/και ελέγχουν την άλλη εταιρεία.

Για τον εντοπισμό του πραγματικού δικαιούχου απαιτείται η δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας με την προσκόμιση επικυρωμένων αντιγράφων πιστοποίησης της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων. [\(το παρόν εδάφιο έχει αντικατασταθεί, βλ. απόφ. ΕΤΠΘ 242/6/4.5.2007, παρ. 2\)](#)

Σε περίπτωση που τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί δεν είναι επαρκή για την πιστοποίηση και επαλήθευση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που ελέγχουν τις εταιρείες (παράγραφοι 2.4.3. και 2.4.4), **οι λογαριασμοί δεν ανοίγονται και οι συναλλαγές των εταιρειών δεν καταρτίζονται**. Μπορεί όμως, κατά παρέκκλιση, να μην ολοκληρώνεται η εξακρίβωση της ταυτότητας του συναλλασσόμενου και του πραγματικού δικαιούχου, εφόσον αυτό απαιτείται για να μη διακοπεί η ομαλή διεξαγωγή των επιχειρήσεων και εφόσον ο κίνδυνος ξεπλύματος χρήματος ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας είναι μικρός. Οι εν λόγω διαδικασίες ολοκληρώνονται το συντομότερο δυνατό και σε κάθε περίπτωση εντός τριάντα (30) ημερών. Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της πιστοποίησης της ταυτότητας του πελάτη και του πραγματικού δικαιούχου εφαρμόζονται όσα διαλαμβάνονται στην παρ. 1(στ) του παρόντος. [\(το παρόν εδάφιο έχει αντικατασταθεί, βλ. απόφ. ΕΤΠΘ 257/4/22.2.2008, παρ. 2\)](#)

Ο όρος **“πραγματικός δικαιούχος”**, που αναφέρεται στις παραγράφους 2.4.3. και 2.4.4. περιλαμβάνει:

- το φυσικό πρόσωπο ή τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία τελικώς ελέγχουν νομικό πρόσωπο, κατέχοντας, αμέσως ή εμμέσως, ή ελέγχοντας επαρκές ποσοστό των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου του εν λόγω νομικού προσώπου, μεταξύ άλλων μέσω ανωνύμων μετοχών, εκτός από εταιρεία που έχει νόμιμα εισαχθεί σε οργανωμένη αγορά και η οποία υπόκειται σε απαιτήσεις γνωστοποίησης σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία ή υπόκειται σε ισότιμα διεθνή πρότυπα. Ποσοστό ύψους 25% συν μία μετοχή θεωρείται ότι πληροί το κριτήριο αυτό,
- το φυσικό πρόσωπο ή τα φυσικά πρόσωπα τα οποία ασκούν με άλλο τρόπο έλεγχο στη διαχείριση νομικού προσώπου.

2.4.5. Λογαριασμοί ενώσεων προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

Στις περιπτώσεις λογαριασμών στο όνομα εταιρειών, οργανισμών, οργανώσεων, σωματείων και άλλων μορφών ενώσεων προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα Ε.Ι. πρέπει να βεβαιώνονται για τη νομιμότητα των σκοπών λειτουργίας τους, ζητώντας την προσκόμιση επικυρωμένου αντίγραφου της συστατικής πράξης τους (καταστατικού, κ.ά.), της άδειας λειτουργίας τους, του πιστοποιητικού εγγραφής τους και του αριθμού μητρώου τους που τηρείται στην αρμόδια δημόσια αρχή. Όπου δικαίωμα υπογραφής για το ζητούμενο λογαριασμό έχουν πέραν του ενός ατόμου, τότε πρέπει να εξακριβώνεται η ταυτότητα όλων των ατόμων που έχουν δικαίωμα υπογραφής, σύμφωνα με τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας φυσικών προσώπων.

2.4.6. Λογαριασμοί διαχείρισης χαρτοφυλακίου σημαντικών πελατών

Τα Ε.Ι. πρέπει να λαμβάνουν τα εξής μέτρα στην περίπτωση των λογαριασμών διαχείρισης χαρτοφυλακίου σημαντικών πελατών ή κατηγοριών συναλλαγών (π.χ. private banking) :

- να προσδιορίζουν την ταυτότητα όλων των πραγματικών δικαιούχων των εν λόγω λογαριασμών
- να εντοπίζουν εάν δικαιούχος του λογαριασμού είναι πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο κατά την έννοια της παρ. 2.4.2. του παρόντος
- να προσδιορίζουν την πηγή των κεφαλαίων και την αναμενόμενη χρήση του λογαριασμού
- να ελέγχουν εάν η κίνηση του λογαριασμού είναι συνεπής με τον σκοπό του ανοίγματός του και να αναφέρουν κάθε ύποπτη δραστηριότητα

2.4.7. Συναλλαγές χωρίς φυσική παρουσία του πελάτη

Τα Ε.Ι. που παρέχουν στους πελάτες τους τη δυνατότητα να εκτελούν συναλλαγές χωρίς φυσική παρουσία και ειδικά κατά το άνοιγμα λογαριασμού (μέσω τηλεφώνου, διαδικτύου κλπ), οφείλουν να έχουν υιοθετήσει διαδικασίες που εξασφαλίζουν την συμμόρφωσή τους στις απαιτήσεις του Ν. 2331/1995, όπως ισχύει, σχετικά με την πιστοποίηση ταυτότητας των συναλλασσομένων, όπου αυτό απαιτείται.

Οι ίδιες απαιτήσεις που καθορίζονται πιο πάνω σε σχέση με φυσικά πρόσωπα, εφαρμόζονται για εταιρείες ή οργανισμούς που ζητούν το άνοιγμα λογαριασμού μέσω του ταχυδρομείου ή του διαδικτύου. Τα Ε.Ι., για να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους που συνεπάγεται η δημιουργία μιας τέτοιας επιχειρηματικής σχέσης πρέπει να εφαρμόζουν ενδεικτικά τα ακόλουθα **επιπρόσθετα μέτρα** προσδιορισμού ταυτότητας:

- να λαμβάνουν επιβεβαιωτική πιστοποίηση από πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό που λειτουργεί σε χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- να ζητούν η πρώτη πληρωμή, στο πλαίσιο της επιχειρηματικής σχέσης ή των μεμονωμένων συναλλαγών, να πραγματοποιηθεί μέσω λογαριασμού στο όνομα του πελάτη που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί σε χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή σύναψης επιχειρηματικής σχέσης με εταιρείες για τις οποίες υπάρχουν βάσιμες υποψίες ότι εμπλέκονται σε εγκληματικές δραστηριότητες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την πρόληψη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

[\(το παρόν εδάφιο έχει αντικατασταθεί, βλ. απόφ. ΕΤΠΘ 242/6/4.5.2007, παρ. 3\)](#)

2.4.8. Διασυνοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης με τρίτες χώρες

Όσον αφορά τις διασυνοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης με τα ιδρύματα- πελάτες από τρίτες χώρες, τα Ε.Ι. οφείλουν:

- α) να συγκεντρώνουν επαρκείς πληροφορίες για το ίδρυμα τραπεζικής ανταπόκρισης, ώστε να κατανοούν πλήρως το είδος της επιχείρησης του πελάτη και να είναι σε θέση να εκτιμήσουν, από τις δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες, τη φήμη του ιδρύματος και την επάρκεια της εποπτείας στην οποία υπόκειται, περιλαμβανομένων πληροφοριών για το ιδιοκτησιακό του καθεστώς, τη διεύθυνση και τους τόπους λειτουργίας του
- β) να αξιολογούν τους ελέγχους που πραγματοποιεί το ίδρυμα τραπεζικής ανταπόκρισης κατά του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας
- γ) να λαμβάνουν έγκριση από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη πριν από τη σύναψη νέων σχέσεων ανταπόκρισης

- δ) να καταγράφουν τις αντίστοιχες αρμοδιότητες κάθε ιδρύματος σχετικά με τα μέτρα δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζει.
- ε) όσον αφορά τους λογαριασμούς πλάγιας πρόσβασης (payable through accounts), να διασφαλίζουν ότι το ίδρυμα τραπεζικής ανταπόκρισης έχει ελέγξει την ταυτότητα των πελατών, προβαίνει σε συνεχή έλεγχο των πελατών που έχουν άμεση πρόσβαση στους λογαριασμούς του ανταποκριτή και ότι μπορεί να παράσχει δεδομένα σχετικά με τη λήψη μέτρων δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη.

Ειδικότερα τα Ε.Ι. μπορούν να ανοίγουν λογαριασμούς ανταποκριτή και να ενεργούν ως ανταποκριτές για Ε.Ι. που λειτουργούν σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπό την εξής προϋπόθεση:

Η τράπεζα που ζητεί το άνοιγμα λογαριασμού ανταποκριτή ("correspondent account") διατηρεί φυσική παρουσία με πλήρως στελεχωμένο γραφείο στη χώρα σύστασής της από το οποίο διεξάγει πραγματικές τραπεζικές υπηρεσίες δηλ. η αιτούσα τράπεζα δεν είναι εικονική τράπεζα ("shell bank") σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία. Η ύπαρξη και η λειτουργία της αιτούσας τράπεζας καθώς και το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τις εργασίες της μπορεί να επιβεβαιωθεί με ένα από τους πιο κάτω τρόπους:

- (i) επαλήθευση με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας ή άλλης αρμόδιας εποπτικής αρχής της χώρας σύστασης, ή
- (ii) επαλήθευση με ανταποκριτή Ε.Ι. που λειτουργεί στη χώρα σύστασης ή
- (iii) υποβολή από την αιτούσα τράπεζα αποδεικτικών στοιχείων αναφορικά με την τραπεζική της άδεια ή εξουσιοδότηση για τη διεξαγωγή χρηματοοικονομικών ή/και τραπεζικών εργασιών.

2.4.9. Χώρες οι οποίες δεν εφαρμόζουν επαρκώς τις συστάσεις της FATF

Τα Ε.Ι. θα πρέπει να εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή τις συναλλαγές και να εφαρμόζουν επιπρόσθετες διαδικασίες συνεχούς παρακολούθησης επιχειρηματικών σχέσεων και συναλλαγών με πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, συμπεριλαμβανομένων πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών, που προέρχονται από χώρες που χαρακτηρίζονται από τη FATF ως μη συνεργάσιμες. [\(το παρόν εδάφιο έχει αντικατασταθεί, βλ. απόφ. ΕΤΠΟ 257/4/22.2.2008, παρ. 3\)](#)

Όλες οι συναλλαγές με πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, από τις χώρες αυτές, πρέπει να εξετάζονται με ιδιαίτερη προσοχή και εάν μετά την εξέταση της συναλλαγής υπάρχουν αμφιβολίες ως προς τη νόμιμη προέλευση των κεφαλαίων, ακολουθείται η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 4, παρ. 10 του Ν. 2331/95, όπως ισχύει.

Τα στοιχεία και τα αποτελέσματα της εξέτασης αρχειοθετούνται και φυλάσσονται για διάστημα πέντε ετών από τη διενέργεια της συναλλαγής. Συναλλαγές για τις οποίες δεν διαφαίνεται προφανής οικονομικός ή νομικός σκοπός, πρέπει να τυγχάνουν περαιτέρω διερεύνησης για στοιχειοθέτηση των οικονομικών, εμπορικών ή επενδυτικών κινήτρων των συναλλαγών. Εάν το Ε.Ι. δεν λάβει επαρκείς πληροφορίες ή εξηγήσεις, προς πλήρη ικανοποίησή του για την νομιμότητα κάποιας συναλλαγής τότε πρέπει αμέσως, μέσω του αρμόδιου στελέχους για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, να υποβάλει έκθεση αναφοράς προς την Εθνική Αρχή.

Σε κάθε περίπτωση, είναι αναγκαία η αξιολόγηση, σε ό,τι αφορά τη διαβάθμισή της από πλευράς ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, της χώρας προέλευσης του συναλλασσόμενου. Οι χώρες-μέλη της FATF, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου θεωρούνται, ως ισοδύναμο με τη χώρα μας καθεστώτος (equivalence status).

Για τον προσδιορισμό του κινδύνου μιας χώρας από πλευράς ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και τη σχετική διαβάθμισή της, τα Ε.Ι. μπορούν να λάβουν υπόψη τους τα εξής κριτήρια:

- χώρες που χαρακτηρίζονται από τη FATF ως μη συνεργάσιμες ή φορολογικοί παράδεισοι

- κατάλογοι Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ηνωμένων Εθνών και OFAC (Office of Financial Assets Control)
- χώρες-μέλη της FATF
- εφαρμογή των σχετικών οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- αρχές του Wolfsberg Group
- χώρες που έχουν επικυρώσει τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1988 για τη διακίνηση των ναρκωτικών
- κατάταξη χωρών από το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ, σχετικά με την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών
- ποιότητα των τοπικών νόμων και κανονισμών
- κυβερνητική στήριξη
- εύρος της τραπεζικής βιομηχανίας
- ποιότητα της τραπεζικής ρύθμισης και εποπτείας

[\(το παρόν εδάφιο έχει αντικατασταθεί, βλ. απόφ. ΕΤΠΘ 257/4/22.2.2008, παρ. 4\)](#)

2.5. Τα Ε.Ι. ανοίγουν λογαριασμούς, εφαρμόζοντας απλουστευμένα μέτρα επιμέλειας, σε εταιρείες των οποίων οι μετοχές ή αυτές των μητρικών εταιρειών τους (όπου υφίστανται μητρικές εταιρείες) είναι ανώνυμες, υπό την προϋπόθεση ότι οι εταιρείες ικανοποιούν μία από τις πιο κάτω προϋποθέσεις:

- οι μετοχές τους ή αυτές της μητρικής τους εταιρείας είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά ή
- η εταιρεία λειτουργεί ως εταιρεία συλλογικών επενδύσεων, εγκατεστημένη σε χώρα που διαθέτει επαρκές ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο για τη λειτουργία τέτοιων εταιρειών, ή
- όταν ο πελάτης είναι άλλο Π.Ι. με έδρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή τρίτη χώρα που διέπεται από ισοδύναμες απαιτήσεις με αυτές που προβλέπει η κοινοτική νομοθεσία και υπόκειται σε εποπτεία όσον αφορά τη συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις αυτές ή
- οι μετοχές της ή ο έλεγχος της εταιρείας ελέγχονται από κυβέρνηση ή κυβερνητικό οργανισμό.

Απλουστευμένα μέτρα επιμέλειας δεν εφαρμόζονται όταν υπάρχει υποψία ξεπλύματός χρήματος ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Για τις εταιρείες με ανώνυμες μετοχές που δεν εμπίπτουν στις πιο πάνω προϋποθέσεις εφαρμόζονται αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας (κεφ. 2, παρ. 2.4.3.).

2.6. Πίνακας Εξαιρέσεων: τα Ε.Ι. δύνανται να καταρτίζουν «Πίνακα Εξαιρέσεων», στον οποίο θα καταχωρούνται οι πελάτες τους, των οποίων η οικονομική δραστηριότητα δικαιολογεί μεγάλο αριθμό συναλλαγών. Οι συναλλαγές των πελατών που έχουν καταχωριστεί στον «Πίνακα Εξαιρέσεων» θα πρέπει να παρακολουθούνται, τυχόν δε ασυνήθεις ή/και ύποπτες συναλλαγές να αναφέρονται εντός ενός μηνός στην αρμόδια Εθνική Αρχή του άρθρου 7 του Ν. 2331/95, εκτός των περιπτώσεων για τις οποίες απαιτείται πρόσθετο χρονικό διάστημα για την συλλογή των αναγκαίων στοιχείων. Το πληροφοριακό σύστημα του Ε.Ι. επιτρέπει την πρόσβαση στον «Πίνακα Εξαιρέσεων» σε κάθε αρμόδιο υπάλληλο.

2.7. Πολιτική αποδοχής πελατών

Τα Ε.Ι. πρέπει να αναπτύξουν και εφαρμόσουν πολιτική και διαδικασίες αποδοχής νέων πελατών, πλήρως εναρμονισμένες με τις διατάξεις του νόμου 2331/1995, όπως ισχύει και του παρόντος. Η πολιτική και οι διαδικασίες των Ε.Ι. πρέπει να λαμβάνουν υπόψη παράγοντες όπως την εικόνα (profile) του πελάτη, τη χώρα καταγωγής, το προβλεπόμενο ύψος και τη φύση των επιχειρηματικών συναλλαγών καθώς και την αναμενόμενη πηγή των χρημάτων. Τα Ε.Ι. οφείλουν να προσδιορίσουν σαφή κριτήρια ως προς τα χαρακτηριστικά πελατών και συναλλαγών μη αποδεκτού κινδύνου. Στις κατηγορίες αυτές εντάσσονται ιδίως εκείνες για τις οποίες συνάπτεται

επιχειρηματική σχέση ή αυτή διακόπτεται, καθώς και όλες οι περιπτώσεις που έχουν ελλιπή στοιχεία, ή όταν η διάρθρωση της επιχείρησης είναι εξαιρετικά περίπλοκη και δεν επιτρέπει την πιστοποίηση της ταυτότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΑ ΜΕΡΗ

- 3.1.** Σύμφωνα με τη Σύσταση 9 της FATF, σχετικά με τη μεσολάβηση τρίτων προσώπων, τα Ε.Ι. μπορούν να αναθέτουν σε ενδιάμεσους ή τρίτα πρόσωπα τη διενέργεια της διαδικασίας αναγνώρισης και πιστοποίησης της ταυτότητας του πελάτη, με την επίδειξη της απαιτούμενης στις συναλλαγές επιμέλειας και υπό τον όρο ότι την τελική ευθύνη για την αναγνώριση και πιστοποίηση της ταυτότητας θα φέρει το Ε.Ι.

Οι **προϋποθέσεις** που πρέπει να τηρούνται είναι οι ακόλουθες:

- ένα Ε.Ι. που αναθέτει τη δραστηριότητα αυτή σε τρίτο πρόσωπο πρέπει να αποκτά αμέσως όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία πιστοποίησης της ταυτότητας του πελάτη. Τα Ε.Ι. πρέπει να λαμβάνουν όλα τα επαρκή μέτρα ώστε να είναι διαθέσιμα και να λαμβάνουν από το τρίτο πρόσωπο οποιαδήποτε στιγμή το ζητήσουν, χωρίς καθυστέρηση, αντίγραφα των στοιχείων και πληροφοριών για την ταυτότητα του πελάτη αλλά και οποιαδήποτε άλλα σχετικά έγγραφα σχετικά με την πιστοποίηση της ταυτότητάς του
- το Ε.Ι. πρέπει να έχει ικανοποιητικές πληροφορίες ότι το τρίτο πρόσωπο υπόκειται σε ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο και ότι έχει λάβει συγκεκριμένα μέτρα για τη συμμόρφωσή του με τα προβλεπόμενα στις Συστάσεις 5 και 10 της FATF (καθήκον δέουσας επιμέλειας και τήρηση αρχείου).

- 3.2.** Επιτρέπεται στα Ε.Ι. να βασίζονται σε τρίτα πρόσωπα για την εξακρίβωση και τον έλεγχο της ταυτότητας του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου και τη συλλογή πληροφοριών όσον αφορά το σκοπό και τον χαρακτήρα της επιχειρηματικής σχέσης.

Ως «τρίτα πρόσωπα» νοούνται τα Ε.Ι. ή αντίστοιχα ιδρύματα και οργανισμοί που ευρίσκονται σε τρίτη χώρα, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- υπόκεινται σε υποχρεωτική καταχώριση αναγνωρισμένη από τον νόμο
- εφαρμόζουν μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη και μέτρα φύλαξης αρχείων και υπόκεινται σε εποπτεία.

Τα τρίτα πρόσωπα θέτουν αμέσως στη διάθεση του Ε.Ι., στο οποίο απευθύνεται ο πελάτης, τις παραπάνω πληροφορίες και τα αντίστοιχα αντίγραφα των δεδομένων εξακρίβωσης και ελέγχου της ταυτότητας καθώς και άλλα συναφή έγγραφα για την ταυτότητα του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου.

- 3.3.** Τα Ε.Ι. δεν μπορούν να απαλλαγούν από την τελική ευθύνη τους για τον προσδιορισμό και την εξακρίβωση της ταυτότητας των πελατών τους και την εφαρμογή της αρχής “γνώριζε τον πελάτη σου”, στην περίπτωση που χρησιμοποιούνται τρίτα πρόσωπα. Ειδικότερα, τα Ε.Ι. υποχρεούνται στις περιπτώσεις αυτές να τηρούν τα ακόλουθα:

- Το αρμόδιο στέλεχος για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας αξιολογεί τις διαδικασίες προσδιορισμού ταυτότητας και δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζει ο επαγγελματίας διαμεσολαβητής ή το άλλο τρίτο πρόσωπο/συνεργάτης που συστήνει τον πελάτη και διαπιστώνει ότι αυτές είναι σύμφωνες με τα γενικώς αποδεκτά διεθνή πρότυπα και ότι είναι τουλάχιστον ισοδύναμες με αυτές που εφαρμόζει το Ε.Ι. Σχετική έκθεση αξιολόγησης πρέπει να ετοιμάζεται και να

καταχωρείται σε ξεχωριστό φάκελο που τηρείται για τον κάθε επαγγελματία διαμεσολαβητή ή άλλο τρίτο πρόσωπο/συνεργάτη.

- Ο επαγγελματίας διαμεσολαβητής ή άλλο τρίτο πρόσωπο/συνεργάτης υπόκειται σε ρύθμιση και εποπτεία από αρμόδια αρχή στην Ελλάδα ή το εξωτερικό για σκοπούς πρόληψης του ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- Όλα τα στοιχεία και έγγραφα αναφορικά με την ταυτότητα του πελάτη υποβάλλονται στο Ε.Ι. επικυρωμένα ως πιστά αντίγραφα των πρωτότυπων από τον επαγγελματία διαμεσολαβητή ή άλλο τρίτο συνεργάτη μαζί με την αίτηση για άνοιγμα λογαριασμού ή παροχή υπηρεσίας ή εκτέλεση μεμονωμένης συναλλαγής, και
- Το Ε.Ι. συνάπτει συμφωνία με τον επαγγελματία διαμεσολαβητή ή το τρίτο πρόσωπο/συνεργάτη, με την οποία επιτρέπεται στο Ε.Ι., οποτεδήποτε κρίνει σκόπιμο, να εξακριβώσει τις διαδικασίες επιμέλειας που ασκεί ο επαγγελματίας μεσάζων ή το τρίτο πρόσωπο/συνεργάτης για σκοπούς εφαρμογής των μέτρων για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και διασφαλίζει την πρόσβαση στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος - ΔΕΠΣ). Κατά τα λοιπά ισχύει το παράρτημα 1 της ΠΔΤΕ 2577/2006 (ανάθεση δραστηριοτήτων σε τρίτους – outsourcing).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΗΡΗΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ

4.1. Τα Ε.Ι. οφείλουν να τηρούν για **πέντε τουλάχιστον χρόνια**, εκτός αν επιβάλλεται από διάταξη νόμου η τήρησή τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, από τη λήξη των σχέσεών τους με τους πελάτες όσον αφορά τις συμβάσεις και από τη διενέργεια της τελευταίας συναλλαγής, όσον αφορά τις συναλλαγές, τα στοιχεία τα σχετικά με τις παραπάνω συμβάσεις και συναλλαγές (νομιμοποιητικά έγγραφα, φωτοαντίγραφα εγγράφων με βάση τα οποία έγινε η πιστοποίηση της ταυτότητας του πελάτη, παραστατικά συναλλαγών κλπ.).

4.2. Τα Ε.Ι. πρέπει να διασφαλίσουν ότι είναι σε θέση να παρέχουν τις πιο κάτω πληροφορίες:

- την ταυτότητα των δικαιούχων του λογαριασμού,
- την ταυτότητα των πραγματικών δικαιούχων του λογαριασμού,
- την ταυτότητα των προσώπων που έχουν δικαίωμα χειρισμού του λογαριασμού,
- στοιχεία που αφορούν τον όγκο και τις συναλλαγές που διεξάγονται μέσω του λογαριασμού,
- συνδεδεμένους λογαριασμούς,
- την προέλευση των χρημάτων,
- τον τύπο και το ποσό του νομίσματος της συναλλαγής,
- τον τρόπο με τον οποίο τα χρήματα έχουν κατατεθεί ή αναληφθεί, δηλαδή μετρητά, επιταγές, ηλεκτρονικά εμβάσματα κτλ,
- την ταυτότητα του προσώπου που διενέργησε τη συναλλαγή,
- τον προορισμό των χρημάτων,
- τη φύση των οδηγιών και της εξουσιοδότησης που έχουν δοθεί,
- τον τύπο και τον αριθμό του λογαριασμού που εμπλέκεται στη συναλλαγή.

4.3. Τα στοιχεία και έγγραφα που σχετίζονται με έρευνες οι οποίες είναι σε εξέλιξη, πρέπει να φυλάσσονται μέχρις ότου η Εθνική Αρχή επιβεβαιώσει ότι η διερεύνηση έχει ολοκληρωθεί και η υπόθεση έχει κλείσει. Η τήρηση του αρχείου μπορεί να γίνεται και με άλλες μορφές, εκτός από την τήρηση των πρωτοτύπων εγγράφων, π.χ. σε ηλεκτρονική μορφή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ, ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

5.1. Τα Ε.Ι. οφείλουν να εξετάζουν με τη **δέουσα επιμέλεια** κάθε συναλλαγή που από τη φύση της μπορεί να συνδεθεί με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα. Τέτοιες συναλλαγές είναι κατά γενικό κανόνα οι ασυνήθεις και ύποπτες συναλλαγές.

Ως **ασυνήθης** νοείται η συναλλαγή που δεν έχει προφανή οικονομικό ή νόμιμο σκοπό. Ως **ύποπτη** συναλλαγή νοείται εν γένει εκείνη που μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι ασυμβίβαστη με τις γνωστές και νόμιμες εργασίες του πελάτη ή τις προσωπικές του δραστηριότητες ή με το συνηθισμένο κύκλο εργασιών του συγκεκριμένου λογαριασμού.

(το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο έχουν αντικατασταθεί, βλ. απόφ. ΕΤΠΘ 257/4/22.2.2008, παρ. 5)

Συνεπώς, είναι ανάγκη τα Ε.Ι. να κατέχουν επαρκείς πληροφορίες, να γνωρίζουν τις δραστηριότητες των πελατών τους και να διαθέτουν σύστημα αξιολόγησης του κινδύνου, αξιοποιώντας την εμπειρία τους και πληροφορίες από άλλες πηγές, για να είναι σε θέση εγκαίρως να αναγνωρίζουν ότι μια συναλλαγή είναι ασυνήθης ή ύποπτη. Κατάλογος που περιέχει παραδείγματα υπόπτων συναλλαγών / δραστηριοτήτων επισυνάπτεται στον Πίνακα ΙΙΙ.

5.1.1. Μετά την εξέταση των συναλλαγών αυτών εάν υφίστανται αμφιβολίες ως προς την νόμιμη προέλευση των κεφαλαίων ακολουθείται η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 4, παρ. 10, του Ν. 2331/1995, όπως ισχύει ¹. (βλ. προσθήκη απόφ. ΕΤΠΘ 257/4/22.2.2008, παρ. 6)

5.1.2. Οι αναφορές πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα **εξής**:

- πλήρη στοιχεία του Ε.Ι. που προβαίνει στην αναφορά,
- όλα τα διαθέσιμα πληροφοριακά στοιχεία για τον πελάτη,
- την ημερομηνία έναρξης της επιχειρηματικής σχέσης και πλήρες ιστορικό των συναλλαγών,
- αιτιολογία της ασυνήθους ή ύποπτης δραστηριότητας, που θα επιτρέπει κατά το δυνατόν την αξιοποίησή της,
- επί διεθνών συναλλαγών, την προέλευση και τη διαδρομή του εισερχόμενου εμβάσματος.

5.1.3. Οι αναφορές των υπαλλήλων (καθώς και οι αναφορές που εκδίδονται από τα πληροφοριακά συστήματα των Ε.Ι.) τηρούνται σε ειδικό φάκελο και φέρουν ημερομηνία και υπογραφή των υπαλλήλων. Οι αναφορές μπορούν να τηρούνται σε ηλεκτρονικά αρχεία συστημάτων υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούν όρους ελεγχόμενης πρόσβασης, χρήσης κωδικού ταυτοποίησης χρήστη (user id) και ημερομηνίας.

5.1.4. Τα Ε.Ι. ενημερώνουν την Τράπεζα της Ελλάδος για την ταυτότητα των προσώπων που ασκούν τα καθήκοντα του Αρμόδιου Στελέχους για την

¹ «Τα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοι θα αναφέρουν στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος κάθε συναλλαγή που θεωρούν ύποπτη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και κάθε γεγονός του οποίου λαμβάνουν γνώση λόγω της υπηρεσίας τους και το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη εγκληματικής δραστηριότητας. Στα υποκαταστήματα η αναφορά αυτή γίνεται κατευθείαν στο διευθυντή του υποκαταστήματος, ο οποίος αναφέρεται αμέσως στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος αν συμμερίζεται τις υπόνοιες. Αν ο διευθυντής του υποκαταστήματος ή ο αναπληρωτής του κωλύεται ή αρνείται ή αμελεί ή δεν συμμερίζεται τις υπόνοιες του αναφέροντος υπαλλήλου, τότε ο υπάλληλος αναφέρεται στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος. Ο τελευταίος ενημερώνει σχετικά, τηλεφωνικώς και με εμπιστευτικό έγγραφο, τον Αρμόδιο Φορέα (Εθνική Αρχή) παρέχοντάς του συγχρόνως κάθε χρήσιμη πληροφορία ή στοιχείο, αν μετά από την εξέταση που πραγματοποιεί κρίνει ότι οι πληροφορίες και τα υπάρχοντα στοιχεία αποτελούν ένδειξη εγκληματικής δραστηριότητας. (άρθρ. 4 παρ. 10 του ν.2331/95).»

πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και για κάθε μεταβολή της, κατά τα προβλεπόμενα στο παρόν.

Το αρμόδιο στέλεχος για την πρόληψη του ξεπλύματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας έχει κατ' ελάχιστον τα εξής **καθήκοντα**, σε εφαρμογή των αρχών του κεφ. Vγ της ΠΔΤΕ 2577/2006:

- Λαμβάνει από υπαλλήλους της τράπεζας πληροφορίες οι οποίες δημιουργούν την πεποίθηση ή υποψία για ξέπλυμα χρήματος ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
- Αξιολογεί και εξετάζει τις ως άνω πληροφορίες με αναφορά και σε άλλες διαθέσιμες πηγές και συζητά τα γεγονότα αναφορικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση με τον πάροχο των πληροφοριών και, όπου κρίνεται αναγκαίο, με τους προϊστάμενους του παρόχου των πληροφοριών. Η αξιολόγηση των πληροφοριών που περιέχονται στις αναφορές που υποβάλλονται στο αρμόδιο στέλεχος για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας πρέπει να γίνεται σε ειδικό για το σκοπό αυτό έντυπο, το οποίο πρέπει επίσης να αρχειοθετείται στο σχετικό φάκελο. Εάν από την αξιολόγηση αποφασίσει να αποκαλύψει τις πληροφορίες στην Εθνική Αρχή, τότε πρέπει να ετοιμάσει αναφορά η οποία πρέπει να υποβληθεί στην Εθνική Αρχή το συντομότερο δυνατό. Εάν ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης αποφασίσει να μην προβεί σε αναφορά στην Εθνική Αρχή, τότε πρέπει να αιτιολογήσει, στο σχετικό φάκελο, πλήρως την απόφαση αυτή.
- Ενεργεί ως το πρώτο σημείο επαφής με την Εθνική Αρχή τόσο κατά την έναρξη όσο και καθ' όλη τη διάρκεια της διερεύνησης της υπόθεσης που εξετάζεται μετά την υποβολή της γραπτής αναφοράς, ανταποκρίνεται σε όλα τα ερωτήματα και τις ζητούμενες διευκρινήσεις της Εθνικής Αρχής, παρέχει όλες τις ζητούμενες πληροφορίες και συνεργάζεται πλήρως με την Εθνική Αρχή.
- Αποκτά τις απαιτούμενες από τα καθήκοντά του γνώσεις και δεξιότητες για τη βελτίωση των διαδικασιών έγκαιρης αναγνώρισης και πρόληψης των οποιωνδήποτε συναλλαγών που στοχεύουν στο ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

5.2. Υποβολή αναφορών προς την Εθνική Αρχή

Οι αναφορές αποστέλλονται στην Εθνική Αρχή με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών.

Μετά την υποβολή της αναφοράς, το Ε.Ι. πιθανόν να επιθυμεί τη διακοπή της σχέσης με τον πελάτη για αποφυγή του κινδύνου που ενδεχομένως συνεπάγεται η συνέχιση λειτουργίας του εν λόγω λογαριασμού. Σε μια τέτοια περίπτωση, τα Ε.Ι. πρέπει να επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή, ώστε να μην αποκαλύπτουν στον πελάτη ότι έχει υποβληθεί αναφορά. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να υπάρχει στενή συνεργασία με την Εθνική Αρχή για να αποφευχθεί η δημιουργία οιασδήποτε εμποδίων ή δυσκολιών στη διεξαγωγή των ερευνών.

Μετά την υποβολή της αναφοράς, τα Ε.Ι. οφείλουν να ακολουθούν τυχόν οδηγίες που θα τους δώσει η Εθνική Αρχή, ιδιαίτερα κατά πόσον θα ολοκληρώσουν μια συγκεκριμένη συναλλαγή ή αν θα διατηρήσουν σε λειτουργία το συγκεκριμένο λογαριασμό. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του νόμου 3424/2005 στις περιπτώσεις που η έρευνα για τη νομιμοποίηση εσόδων από βασικό έγκλημα ή για τον περιορισμό περιουσίας γίνεται από την Εθνική Αρχή, η απαγόρευση κίνησης λογαριασμών ή η απαγόρευση μεταβίβασης ή εκποίησης οποιουδήποτε άλλου περιουσιακού στοιχείου μπορεί σε επείγουσες περιπτώσεις να διαταχθεί από τον Πρόεδρό της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

- 6.1. Οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας για τους κινδύνους που συνδέονται με το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας διέπονται από τις διατάξεις της ΠΔΤΕ 2577/2006.

Οι εσωτερικές διαδικασίες του Ε.Ι. πρέπει κυρίως να αποβλέπουν στον εντοπισμό ασυνήθων συναλλαγών που πρέπει να εξετάζονται με ιδιαίτερη προσοχή για να διαπιστώνεται αν θα πρέπει, για τις συναλλαγές αυτές, να ακολουθηθεί η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 4, παρ. 10, του Ν. 2331/1995.

Εκτός από την λήψη των αναφερόμενων, στο παρόν στοιχείων, η παροχή ειδικότερων οδηγιών προς τους αρμόδιους υπαλλήλους των τραπεζών για την δυνατότητα απόκτησης της πληρέστερης εικόνας σχετικά με την οικονομική επιφάνεια των πελατών (εφαρμογή της αρχής «**Γνώρισε τον Πελάτη σου**»), αποτελεί απαραίτητο μέσο για την ουσιαστική εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεών τους.

- 6.2. Τα Ε.Ι., πέραν των **διαδικασιών και των μέτρων** που οφείλουν να εφαρμόζουν για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο κεφάλαιο II, παράγραφος 14.1 - 14.3 της ΠΔΤΕ 2577/2006, έχουν υποχρέωση να διασφαλίσουν ότι:

- Όλοι οι υπάλληλοι γνωρίζουν το πρόσωπο στο οποίο θα αναφέρουν τις πληροφορίες τους αναφορικά με συναλλαγές που πιστεύουν ή υποψιάζονται ότι στοχεύουν στο ξέπλυμα χρήματος ή στη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
- Υπάρχει ευκρινής και όσο το δυνατό πιο σύντομη οδός επικοινωνίας μέσω της οποίας διαβιβάζονται οι πληροφορίες για ύποπτες ή/και ασυνήθεις συναλλαγές στο αρμόδιο στέλεχος για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η εσωτερική πρακτική, οι διαδικασίες και ο έλεγχος για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας καταγράφονται σε κατάλληλο εγχειρίδιο, το οποίο κοινοποιείται σε όλους τους υπαλλήλους που χειρίζονται, παρακολουθούν και ελέγχουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τις συναλλαγές πελατών.
- Κατανέμονται σαφείς ευθύνες και καθήκοντα στο Ε.Ι. για διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης της πολιτικής και των διαδικασιών πρόληψης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και την επίτευξη συμμόρφωσης με το παρόν και τις τυχόν ειδικές οδηγίες της Τράπεζας της Ελλάδος.

- 6.3. Με την επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων που θα θεσπιστούν σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 4 του νόμου 3424/2005 και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο κεφ. III και κεφ. Vγ της ΠΔΤΕ 2577/2006, τα Ε.Ι. πρέπει να εφαρμόζουν σε επίπεδο ομίλου πολιτικές, διαδικασίες και ελέγχους για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, και να ενημερώνουν την Τράπεζα της Ελλάδος για τυχόν αποκλίσεις της νομοθεσίας της χώρας υποδοχής. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να επιδεικνύεται σε υποκαταστήματα και θυγατρικές που είναι εγκατεστημένες σε χώρες οι οποίες δεν εφαρμόζουν επαρκώς τις Συστάσεις της FATF. ([το παρόν εδάφιο έχει αντικατασταθεί, βλ. απόφ ΕΤΠΘ 257/4/22.2.2008, παρ. 7](#))

- 6.4. Η αξιολόγηση της επάρκειας και της αποτελεσματικότητας λειτουργίας του συστήματος πρόληψης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας πρέπει να περιλαμβάνεται και στην έκθεση των **εξωτερικών ελεγκτών** (ΠΔΤΕ 2577/2006, παράρτημα 3, κεφ. IIε).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- 7.1. Η κατανόηση της ανάγκης πρόληψης του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας αποτελεί την αφετηρία για την επιτυχή εφαρμογή αποτελεσματικής πολιτικής και διαδικασιών. Η εκπόνηση ή παρακολούθηση ολοκληρωμένων και σύγχρονων εκπαιδευτικών προγραμμάτων συμβάλει σημαντικά στην αποτελεσματικότητα του συστήματος αντιμετώπισης του κινδύνου από το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.
- 7.2. Τα Ε.Ι. οφείλουν να παρέχουν εκπαιδευτικά προγράμματα για τους υπαλλήλους τους, μεταξύ των οποίων και προγράμματα ενημέρωσης μέσω του διαδικτύου (web training), που να προβλέπουν:
- την ενημέρωση των υπαλλήλων τους αναφορικά με τη νομοθεσία, τις υποχρεώσεις του προσωπικού που απορρέουν από τις ισχύουσες διατάξεις και τις διαδικασίες που έχουν υιοθετηθεί από το Ε.Ι., συμπεριλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με ζητήματα όπως ο προσδιορισμός της ταυτότητας των πελατών, η τήρηση αρχείου και η εσωτερική αναφορά,
 - την κατάλληλη προσαρμογή του χρόνου διενέργειας και του περιεχομένου των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ανάλογα με την κατηγορία του προσωπικού (νέο προσωπικό, προσωπικό εξυπηρέτησης πελατών, προσωπικό μονάδας κανονιστικής συμμόρφωσης, προσωπικό που ασχολείται με την προσέλευση νέων πελατών),
 - την επανάληψη σε τακτά χρονικά διαστήματα εκπαιδευτικών προγραμμάτων έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι το προσωπικό γνωρίζει τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του και τηρείται ενήμερο για οποιοσδήποτε νέες εξελίξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Με την επιφύλαξη της θέσης σε ισχύ του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για τις πληροφορίες σχετικά με τον πληρωτή που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών», τα Ε.Ι. που λαμβάνουν εντολές για διασυνοριακή ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων, οφείλουν να περιλαμβάνουν στα σχετικά μηνύματα το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και, εφόσον τα προς μεταφορά κεφάλαια προέρχονται από λογαριασμό καταθέσεων που τηρείται στο πιστωτικό ίδρυμα που πραγματοποιεί τη μεταφορά, τον αριθμό λογαριασμού του εντολέα (σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 του νόμου 3424/2005).

Στην παραπάνω υποχρέωση αναγραφής των στοιχείων του εντολέα δεν υπόκεινται τα μηνύματα που αφορούν μεταφορές κεφαλαίων μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων ή/και χρηματοπιστωτικών οργανισμών για ίδιο λογαριασμό και συγκεκριμένα τα μηνύματα για μεταφορές κεφαλαίων όπου τόσο ο εντολέας όσο και ο δικαιούχος είναι πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός που ενεργούν για ίδιο λογαριασμό. Στην υποχρέωση αναγραφής στοιχείων του εντολέα δεν υπόκεινται μεταφορές κεφαλαίων λόγω συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας, εφόσον στο μήνυμα αναγράφεται ο αριθμός της εν λόγω κάρτας. Αν όμως η πιστωτική ή η χρεωστική κάρτα χρησιμοποιείται για μεταφορά κεφαλαίων που δεν συνδέεται με εμπορική συναλλαγή, τα σχετικά μηνύματα υπόκεινται στις ανωτέρω υποχρεώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τα Ε.Ι. οφείλουν να υποβάλλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος (Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος) **εντός του μηνός Μαρτίου** κάθε ημερολογιακού έτους **Ετήσια Έκθεση**, που θα περιλαμβάνει τις πιο κάτω πληροφορίες:

1. Το ονοματεπώνυμο, τη θέση και τα στοιχεία της πράξης διορισμού του αρμόδιου στελέχους για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και του αναπληρωτή του, που έχουν ορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 4 παραγρ. 10 του Ν. 2331/95, καθώς και του συντονιστή στην περίπτωση του χρηματοπιστωτικού ομίλου. Σε περίπτωση μεταβολής εντός του έτους, στην ταυτότητα του προσώπου αυτού, υποχρεούνται να ενημερώνουν την Τράπεζα της Ελλάδος εγγράφως εντός 10 εργασίμων ημερών από τη μεταβολή.
2. Αντίγραφο των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας που έχουν εγγράφως θεσπίσει για να προλαμβάνουν και εμποδίζουν τη διενέργεια συναλλαγών που συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Σε περίπτωση σημαντικών μεταβολών στις διαδικασίες αυτές, υποχρεούνται να γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος εγγράφως τις μεταβολές αυτές εντός 10 εργασίμων ημερών, αφότου τίθενται σε ισχύ.
3. Συνοπτικές πληροφορίες για τα σημαντικά μέτρα που λήφθηκαν ή/και διαδικασίες που υιοθετήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.
4. α) Τους ελέγχους που διενεργήθηκαν για την αξιολόγηση της επάρκειας των διαδικασιών επίδειξης επιμέλειας κατά τον προσδιορισμό της ταυτότητας των πελατών, καθώς και το πεδίο αυτών των ελέγχων (διαδικασίες, συναλλαγές, βαθμός κατάρτισης υπαλλήλων κ.λπ.).
β) Τις τυχόν σημαντικές ελλείψεις και αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί (ιδίως στις διαδικασίες εσωτερικής αναφοράς ύποπτων ή/και ασυνήθων συναλλαγών, στην ποιότητα των αναφορών και στην έγκαιρη διεκπεραίωση τους), καθώς και τις ενέργειες ή/και εισηγήσεις που έχουν γίνει για λήψη διορθωτικών μέτρων.
Οι πληροφορίες αυτές δεν διαβιβάζονται χωριστά εάν έχουν περιληφθεί στην Ετήσια Έκθεση της Μονάδας Εσωτερικής Επιθεώρησης, κατά τα οριζόμενα στο κεφ. Vα, παρ. 2.13.2. και κεφ. VI, παρ. 1.
5. α) Τον αριθμό αναφορών ύποπτων ή/και ασυνήθων συναλλαγών που υποβλήθηκαν από υπαλλήλους του Ε.Ι. προς το αρμόδιο στέλεχος για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και τον κατά προσέγγιση χρόνο που μεσολαβεί από την συναλλαγή μέχρι την αποστολή των αναφορών στο ανωτέρω στέλεχος.
β) Τον αριθμό αναφορών ύποπτων ή/και ασυνήθων συναλλαγών που υποβλήθηκαν από το αρμόδιο στέλεχος για την πρόληψη του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην Εθνική Αρχή, καθώς και τον κατά προσέγγιση χρόνο που μεσολαβεί από τη λήψη της αναφοράς μέχρι την αποστολή στην Εθνική Αρχή.
6. Τα εκπαιδευτικά σεμινάρια που παρακολούθησε το αρμόδιο στέλεχος για την πρόληψη του ξεπλύματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και το περιεχόμενό τους.
7. Πληροφορίες αναφορικά με την εκπαίδευση/ επιμόρφωση που έγινε στο προσωπικό κατά τη διάρκεια του έτους, αναφέροντας τον αριθμό των σεμιναρίων που οργανώθηκαν, τη διάρκειά τους, τον αριθμό και τη θέση των υπαλλήλων που συμμετείχαν.

Διευκρινίζεται ότι με σκοπό τον περιορισμό του διοικητικού κόστους των Ε.Ι., τα σχετικά με τις διαδικασίες και τους κανονισμούς στοιχεία που αναφέρονται ανωτέρω (περ. 2,3) δεν υποβάλλονται στην Τράπεζα της Ελλάδος εκ νέου, παρά μόνον εάν οι μεταβολές είναι σημαντικές και τροποποιούν το σύνολο των ρυθμίσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.8 του νόμου 2331/1995,όπως ισχύει, και με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας, σε περίπτωση παράβασης από Ε.Ι. των υποχρεώσεών τους, που απορρέουν από το νόμο ή τις κανονιστικές διατάξεις που εκδίδει η Τράπεζα της Ελλάδος, επιβάλλονται σε βάρος τους κυρώσεις, με απόφασή της ως Αρμόδιας Αρχής. Ειδικότερα, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να επιβάλλει κατά των εποπτευομένων ιδρυμάτων τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται από το καταστατικό της (άρθρο 55Α) και την ισχύουσα νομοθεσία.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ (Π.Ι και Χ.Ο.) ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (Ν. 2331/1995, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ, ΙΔΙΩΣ, ΑΠΟ ΤΟ Ν. 3424/2005)

- Τα πιστωτικά ιδρύματα,
- Οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης,
- Οι εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων,
- Τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος
- Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων,
- Οι εταιρείες παροχής πιστώσεων και
- Οι ταχυδρομικές εταιρείες στην έκταση που ασκούν τη δραστηριότητα της διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων.

ΠΙΝΑΚΑΣ II

ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΗ ΤΗΣ FATF

Αργεντινή	Ιταλία
Αυστραλία	Καναδάς
Αυστρία	Λουξεμβούργο
Βέλγιο	Μεξικό
Βραζιλία	Νέα Ζηλανδία
Γαλλία	Νορβηγία
Γερμανία	Νότιος Αφρική
Δανία	Ολλανδία
Ελβετία	Πορτογαλία
Ελλάς	Ρωσική Ομοσπονδία
Ηνωμένο Βασίλειο	Σιγκαπούρη
Η.Π.Α.	Σουηδία
Ιαπωνία	Τουρκία
Ιρλανδία	Φινλανδία
Ισλανδία	Χονγκ-Κονγκ
Ισπανία	

- **Ευρωπαϊκή Επιτροπή (EC)**
- **Συμβούλιο Συνεργασίας του Περσικού Κόλπου (GCC)**